

Ва ўрадзе

СКАЗАНА — ЗРОБЛЕНА

Ключавая задача на 2019 год — павышэнне эфектыўнасці і канкурэнтаздольнасці дзяржсектара

Пра гэта паведамліў прэм'ер-міністр Сяргей РУМАС на пасяджэнні Савета Міністраў, дзе абмяркоўваліся вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця ў 2018 годзе, ацэнка першага квартала і выкананне ключавых параметраў 2019 года.

Паводле слоў Сяргея Румаса, гэтая задача датычыцца як рэспубліканскіх, так і камунальных прадпрыемстваў, паколькі сёння фактычна не працуюць рынкавыя інструменты для фінансавага аздаравлення кампаній. Пры гэтым многія дзяржаўныя арганізацыі разлічваюць выключна на бюджэтную падтрымку.

Нагадаем, зыходзячы з патрабаванняў кіраўніка дзяржавы ўрад выключыў унясенне

на разгляд Прэзідэнта пытанняў, звязаных з прамою бюджэтнай падтрымкай прадпрыемстваў. Прэм'ер-міністр падкрэсліў: калі кампанія не выконвае ўмовы аказанай дзяржпадтрымкі, яна не мае права разлічваць на яе ў далейшым. Калі ёсць пазітыўныя зрухі, то ў выключным выпадку ўрад можа разгледзець магчымасць рэструктурызацыі запазычанасці, але ўсё будзе праходзіць пад жорсткім кантролем і, як правіла, са зменай кіраўніка.

Яшчэ сёлета ўрад зоймецца выбудоваваннем карпаратыўнага кіравання на дзяржпрадпрыемствах. Падрыхтаваны праект указа, згодна з якім прадугледжана прызначэнне прадстаўнікамі дзяржавы вышэйшых службовых асоб у назіральныя саветы найбольш значных акцыянерных таварыстваў з

доляй дзяржавы ў статутных фондах. Такім чынам, упэўнены Сяргей Румас, назіральныя саветы перастануць быць фармальнымі органамі.

Некалькі слоў аб выніках мінулага года: прэм'ер-міністр звярнуў увагу, што з сямі найважнейшых паказчыкаў прагнозу не выкананы выніковы — тэмп росту ВУП, які на 0,5 працэнтнага пункта «не дацягнуў» да прагнозу (103 % пры плане 103,5 %). Ён адзначыў важнасць таго, што эканамічны рост у 2018 быў забяспечаны пры захаванні макраэканамічнай збалансаванасці.

«Сфарміравана станоўчае сальда знешняга гандлю ў памеры амаль 700 мільянаў долараў. Вынік гэты лепшы, чым у мінулым годзе. У прагнозных калідоры ўтрымана інфляцыя.

Цэнавая стабільнасць і рост грашовых даходаў насельніцтва спрыялі росту на ўнутраным спажывецкім рынку», — дадаў ён.

Таксама Сяргей Румас прычыновым пытаннем сярод задач на гэты год назваў забяспечэнне выканання параметраў пяцігадовай праграмы, паведамляе сайт Савета Міністраў.

Казаў і пра будаўніцтва жылля для шматдзетных сем'яў на 2019 год. Так, для гэтай катэгорыі сем'яў сёлета будзе пабудавана 12 тысяч кватэр або 960 тысяч квадратных метраў. Прэм'ер-міністр заклікаў Міністэрства архітэктуры і губернатараў да 15 сакавіка сфарміраваць адзіную табліцу: што гэта будучы за дамы і што гэта будучы за людзі, якім пабудуюць кватэры.

Парламенцкі дзённік

Закон для экспертаў, які важны для кожнага

У краіне распрацуюць адзіныя падыходы пры правядзенні судовых даследаванняў

Для ўнясення ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рыхтуецца праект новага для Беларусі закона «Аб судова-экспертнай дзейнасці». Дэпутаты асабіста пазнаёміліся з работай Дзяржаўнага камітэта судовых экспертаў.

«Зладзеі яшчэ не паспелі распакаваць нарабаванае, а ў дзверы ўжо пастукала міліцыя. Адбіткі пальцаў ледзь не ў рэжыме рэальнага часу «выдалі» злачынцаў», — тлумачыць старшыня камітэта Андрэй ШВЕД, дэманструючы самае сучаснае абсталяванне. І гэта далёка не ўсё, на што здольныя прафесіяналы камітэта пры дапамозе спецыяльных тэхнічных сродкаў.

Штогод вядзенне крыміналістычных улікаў спрыяе раскрыццю больш чым 20 тысяч злачынстваў. Адбіткі пальцаў — гэта першае, што недасведчаны чалавек прыгадае пра работу судовага эксперта, але спецыялісты камітэта праводзяць каля 160 тысяч відаў і падвідаў даследаванняў: ад зброі і дакументаў да каштоўных камянёў. Наяўнасць у аб'екце забароненых да абароту рэчываў вызначаецца кругласутачна на працягу 40 хвілін.

Працуюць мабільныя лабараторыі, выходзяць на новыя прафесіяналы, не застаецца пытанняў без адказу — раскрываюцца нават даўнія злачынствы... Да таго ж камітэт паспяхова зніжае бюджэтныя выдаткі на дарагія прыборы, якім

няма аналагаў. Апошніх застаецца ўсё менш: прадукцыя «Белсудэкспертзабяспечэння» ў стане канкуруваць з імпартнай. Калісьці эксперты павінны былі яшчэ скеміць, як без лішніх слядоў дзевезці да лабараторыі адабраны, напрыклад, мабільны тэлефон ці шпрыц. Зараз такога пытання няма: калі ласка, ёсць спецыяльная ўпакоўка беларускай вытворчасці. Як і крыміналістычныя сродкі, і праграмае забяспечэнне.

Нядзіўна, што пераймаць беларускі досвед імкнуцца не толькі краіны постсавецкай прасторы: у Беларусі ў 2013 годзе створаны адзіны экспертны орган, які аб'яднаў розныя галіны. У 2015-м прыняты закон аб камітэце судэкспертаў. За гэты час значна скараціліся тэрміны разгляду спраў у судах і расследавання крымінальных спраў. Раней зняволення маглі чакаць экспертных заключэнняў да 12 месяцаў, зараз — за рэдкім выключэннем — 30 дзён. А па кожнай крымінальнай справе ў Беларусі праводзіцца мінімум па 2-3 экспертызы, часам да дзясяткаў.

Самастойныя заканадаўчыя акты па судовай дзейнасці ёсць у Казахстане, Кыргызстане, Украіне, Малдове і іншых краінах. Але ў іх няма аналагаў нашага камітэта. Беларусь, такім чынам, пачала з практыкі і вось падыйшла да стварэння адпаведнага закона. Для лепшага разумення асаблівасцяў працы «навуковых суддзяў», як іх

часам называюць, парламентарыі (далёка не ўсе з якіх — юрысты) пазнаёміліся з гісторыяй, сучаснасцю і перспектывамі камітэта.

«Ніводная сесія Палаты прадстаўнікоў не абыходзіцца без разгляду законапраектаў, накіраваных на ўдасканаленне працэсуальнага заканадаўства. Новы закон павысіць эфектыўнасць судова-экспертнай дзейнасці, выніковасць барацьбы са злачыннасцю, абарону правоў грамадзян», — падкрэсліў намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў **Балаяслаў ПІРШТУК**.

Па словах старшыні **Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Наталлі ГУЙВІК**, у адпаведнасць з планам падрыхтоўкі законапраектаў на 2019 год, зацверджаным Прэзідэнтам, праект закона аб судова-экспертнай дзейнасці будзе

ўнесены ў Палату прадстаўнікоў у найбліжэйшы час.

Законапраект рыхтуецца Нацыянальным цэнтрам заканадаўства і прававых даследаванняў і будзе ўнесены ад імя Прэзідэнта. У дакуменце будучы прадугледжаны агульныя стандарты для Дзяржаўнага камітэта судовых экспертаў, прыватных экспертаў (іх у краіне больш за дзве тысячы) і экспертаў сумежных структур — пагранічнага і мытнага камітэтаў, Камітэта дзяржаўнай бяспекі.

Галоўная задача новага законапраекта — абараніць правы грамадзян пры правядзенні судовых экспертыз. Як падкрэсліў **дырэктар Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў Вадзім ІПАТАЎ**, дагэтуль не забяспечана сістэмнае рэгуляван-

не судова-экспертнай дзейнасці, няма адзіных падыходаў да допуску работнікаў.

Таму ў праект закона ўключаны абавязковая атэстацыя асоб, якія жадаюць атрымаць права праводзіць экспертызы, і ліцэнзаванне недзяржаўных устаноў. Экспертам плануецца дазволіць уключаць у заключэнне ўласныя меркаванні, наконт якіх не былі пастаўлены пытанні.

Закон павінны ўрэгуляваць і тэрміны правядзення экспертыз (як правіла, не больш за 30 календарных дзён для ўстаноў усіх формаў уласнасці).

Праект датычыцца і правоў і абавязкаў фізічных асоб, у адносінах да якіх праводзіцца судовае экспертыза, — дагэтуль іх прававое становішча не замацавана. Калі даследаванне праводзіцца прымусова (напрыклад, чалавек змешчаны ў стацыянар), ушчамленне некаторых правоў непазбежнае і патрэбна для належнага правядзення экспертызы, бяспекі самой асобы ці іншых людзей. Частка праекта закона вызначае ўмовы і месца правядзення экспертызы, аб'ектам якой з'яўляецца фізічная асоба.

«Аб'ектыўнасць. Гонар. Айчына» — для экспертаў дзяржаўнага камітэта гэта больш, чым словы. Гэта кошт іх заключэння па канкрэтнай экспертызе, ад якога можа залежаць бяспека ўсёй краіны. Ці лёс аднаго чалавека.

Барвара МАРОЗАВА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Дональд Трамп падпісаў дырэктыву аб стварэнні Касмічных сіл ЗША

Прэзідэнт ЗША Дональд Трамп 19 лютага падпісаў дырэктыву аб пачатку працэсу стварэння Касмічных сіл у якасці шостага падраздзялення міністэрства ВПС ЗША, паведамляе Reuters.

Новае падраздзяленне ВПС будзе адказваць за шырокі шэраг касмічных ваенных магчымасцяў ЗША — пачынаючы ад спадарожнікаў, якія падтрымліваюць Глобальную сістэму пазіцыянавання (GPS), і заканчваючы датчыкамі, якія дапамагаюць адсочваць пускі ракет. Касмічныя сілы будучы мець статус, аналагічны статусу Корпуса марской пяхоты, які таксама з'яўляецца асобным відам узброеных сіл і мае ўласнага камандуючага ў статусе начальніка штаба, аднак знаходзіцца ў падпарадкаванні міністэрства ВМС ЗША.

На цырымоніі падпісання дырэктывы ў Авальным кабінете прэзідэнт ЗША назваў Касмічныя сілы прыярытэтам нацыянальнай бяспекі.

МЗС Швецыі выклікае пасла Венгрыі з-за выказвання віцэ-прэм'ера

Пасол Венгрыі ў Швецыі выкліканы ў міністэрства замежных спраў каралеўства. Прычынай стала рэакцыя венгерскага віцэ-прэм'ера Жольта Шэм'ена на выказанне міністра сацыяльнага страхавання Швецыі Анікі Страндхел. Пра гэта паведаміла Sveriges Radio.

«Тое, што адбываецца ў Венгрыі, выклікае трывогу. Цяпер прэм'ер-міністр Венгрыі Віктар Орбан хоча, каб з'явілася больш «сапраўдных» венгерскіх дзяцей. Палітыка навявае успаміны аб 30-х гадах», — напісала Страндхел на мінулым тыдні ў «Твітэры». Пасля гэтага запісу МЗС Венгрыі выклікала да сябе пасла Швецыі ў Будапешце і выказала яму пратэст.

Венгерскі віцэ-прэм'ер Жольт Шэм'ен назваў у сваю чаргу Аніку Страндхел «беднай істотай». «Чаго павінна хацець

Венгрыя, як не нараджэння венгерскіх дзяцей... Я думаю, тое, што сказала гэта бедная істота, само з'яўляецца самай ненармальнасцю», — цытуе Шэм'ена тэлеканал СВТ.

Раскосмас запуская праект аблёту Зямлі турыстамі па «гагарынскім» маршруце

Будучыя касмічныя турысты змогуць паўтарыць палёт Юрыя Гагарына, абляцеўшы Зямлю за адзін віток. Такі праект запуская Раскосмас, паведамліў у аўторак кіраўнік дзяржкарпарацыі Дзмітрый Рагозін.

«Запускаем праект аблёту Зямлі па кароткім «гагарынскім» маршруце, што дазволіць скараціць тэрміны падрыхтоўкі да палёту ахвотных убачыць нашу планету з космасу», — напісаў Рагозін у «Твітэры».

У аўторак у Раскосмасе паведамілі аб падпісанні з кампаніяй Space Adventures новага кантракту на палёт двух касмічных турыстаў, якія да канца 2021 года адправяцца на Міжнародную касмічную станцыю на адным караблі.

Гагарын стаў першым у свеце чалавекам, які ажыццявіў касмічны палёт. На караблі «Усход-1» ён 12 красавіка 1961 года зрабіў адзін віток вакол Зямлі. Яго палёт працягваўся 108 хвілін.